

Beretning til generalforsamling i ABA-foreningen den 10.6.2006

I følge vedtægterne for ABA-foreningen skal der på generalforsamlingen fremlægges en årsberetning. Af hensyn til helheden og sammenhængen mellem ABA-foreningen og ABAforum omfatter denne årsberetning ikke alene foreningen, men også ABAforum.dk.

Indhold

ABA-tilbud i Danmark	1
ABA-foreningen	2
<i>Antallet af medlemmer i ABA-foreningen og foreningens økonomi</i>	2
Lokalafdelingerne	3
<i>ABA-forældre i København</i>	3
<i>ABA-forældre i Københavns Amt</i>	4
<i>ABA-forældre i Århus Amt</i>	4
ABAforum	4
<i>ABAforum.dk</i>	5
<i>Individuel rådgivning og vejledning om anvendt adfærdsanalyse</i>	5
<i>Studierejser</i>	6
<i>Konferencedeltagelse</i>	6
<i>Bevillinger til ABAforum og ABA-foreningen</i>	6
Uddannelse og efteruddannelse	7
<i>ABA-specialmodul på Pædagogisk Diplomuuddannelse</i>	8
<i>Uddannelse af de første danske ABA-supervisorer</i>	9
Særlige aktiviteter	9
<i>Pjece og foldere</i>	9
<i>Fagligt landsmøde 2005</i>	9
<i>Videoproduktion</i>	10
Evalueringer af ABA-tilbud i Danmark	10
Relationer til det etablerede autismemiljø i Danmark	11
Status for lovgivning m.v. omkring ABA-behandlinger	12
<i>Struktur- og finansieringsreform</i>	12

ABA-tilbud i Danmark

Siden den sidste generalforsamling er der sket en konsolidering af de offentlige ABA-tilbud i Danmark. I Københavns Kommune er der i alt 24 børn i offentligt finansieret ABA-tilbud (18 børnehavebørn og 6 skolebørn), og det er netop blevet besluttet at forlænge forsøgstilbuddet indtil sommeren 2008. I Århus Amt er det besluttet at oprette 8 permanente ABA-pladser (6 børnehavepladser og 2 skolepladser), og man regner med at dette tilbud kan være effektivt fra august måned 2006. I Frederiksberg Kommune fungerer ABA ikke som et samlet tilbud eller forsøgsprojekt, men på individuel basis er der efterhånden blevet bevilget støtte til i alt 6 ABA-tilbud. Derudover skønnes det, at der er offentligt finansierede ABA-tilbud til enkelte børn i følgende kommuner: Odense (2 børn), Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk, Albertslund (3 børn), Sorø (2 børn), Holbæk, Hadsten og Fjends samt et ukendt antal kommuner i det storkøbenhavnske område.

I alt skønnes der at være ca. 50 offentligt finansierede ABA-tilbud og ca. 20 privat finansierede ABA-tilbud.

Der er stadig tre norske centre, som giver supervision til tidlige og intensive adfærdsanalytiske interventioner: TIPO, NOVA og NOAK. Hertil kommer, at Center for Autisme også forsøger at komme ind på dette marked, og tilbyder ABA-supervision.

De første ABA-behandlinger blev i Danmark igangsat på forældres initiativ i år 2000. Vi kan nu begynde at se resultaterne af den tidlige indsats. I løbet af det forløbne år er der to af de børn, der er startet tidligt i behandling, som udviklings- og læringsmæssigt nu er kommet så langt, at børnene er i stand til at klare sig uden ABA-behandling og uden eller med begrænset støtte. I det ene tilfælde drejer det sig om et skolebarn, og i det andet i børnehavebarn. Et tredje barn – i børnehavealderen – har med forældrenes samtykke fået nedskåret sin støtte, fordi barnet nu er i stand til at klare sig delvist uden støtte. Disse og kommende historier om børn, der bliver i stand til at klare sig på normale børns betingelser og i naturlige miljøer uden støtte og uden supervision, er en begyndende realisering af de lovninger, som ABA-forældre og ABA-foreningen med jævne mellemrum har stillet politikere og beslutningstagere i udsigt: at den dyre ABA-behandling på sigt kan resultere i længerevarende besparelser, fordi nogle af børnene bliver i stand til at klare sig uden eller med begrænset støtte.

ABA-foreningen

Antallet af medlemmer i ABA-foreningen og foreningens økonomi

Der er nu ca. 145 medlemmer af ABA-foreningen; det er en stigning på 60% i forhold til samme tidspunkt sidste år. Der er tale om en lidt lavere stigningstakt end tidligere, hvor vi fra første til andet år oplevede en fordobling af medlemstallet. Det er forventeligt, at foreningen ikke kan ekspandere i samme takt. ABA-foreningen er en niche-forening som varetager meget specialiserede interesser, der kun deles af et lille mindretal blandt forældre til børn med autisme, og som – pga. ABA-behandlingens orientering imod tidlig og intensiv indsats – især retter sig imod forældre til nydiagnosticerede og små børn. Der diagnosticeres ca. 200 børn inden for det autistiske spektrum i Danmark om året (beregnet ud fra en prevalens på 29,2/10.000 i 8-års alderen) og det vil sige, at ABA-foreningen efter 3 år nu organiserer hvad der svarer til en fjerdedel af de nytilkomne forældre til børn med autisme. Eftersom nye medlemmer i ABA-foreningen ikke kun rekrutteres blandt forældre til nydiagnosticerede børn er der kun tale om en regneeksempel, der kan give et indtryk af foreningens relative størrelse.

Nu da foreningen går ind i sit 4 år, står vi ikke kun over for at skaffe nye medlemmer, men i lige så høj grad at fastholde allerede indmeldte medlemmer, som skal gentagne deres medlemskab. Alene af denne grund kan man ikke forvente at foreningen kan forøge sit medlemstal i samme takt med tidligere. At fastholde allerede eksisterende medlemmer forudsætter nemlig, at de finder ABA-foreningen nyttig og nødvendig. For forældre til de børn, der kommer i gang med et ABA-tilbud, er motivationen for at blive i ABA-foreningen stor, men for andre er det ikke så selvindlysende – især ikke hvis forældrene finder andre tilbud til deres barn.

Det er et problem, at der findes en række forældre til børn i ABA-behandling, som ikke er medlemmer af ABA-foreningen. Det svækker vores muligheder for at være orienteret om udviklingen i kommuner og amter, når vi ikke har kontakt til disse forældre, og det svækker foreningens muligheder for at tiltrække nye forældre, når der i bestemte lokalområder ikke er et eksisterende netværk blandt ABA-forældre, som de nye kan knytte an til.

Foreningens økonomiske status og resultat for 2005 fremgår af det regnskab, som udsendes sammen med denne beretning.

Lokalafdelingerne

ABA-foreningens lokale struktur er formet efter en administrativ amtsstruktur, som snart ikke eksisterer længere. Amterne står over for nedlæggelse i forbindelse med strukturreformen (nedlægges per 1.1.2007), og derfor må det overvejes, hvordan vi fremover organiserer os lokalt i forhold til den nye virkelighed. Kommunalstrukturreformen kan få som konsekvens, at en lille forening som ABA-foreningen får svære arbejdsvilkår, fordi der ikke længere er et amtsligt niveau, at organisere sig efter og arbejde politisk i forhold til. I stedet kan vi risikere at stå i en situation, hvor der er en meget lang række kommuner (faktisk alle andre kommuner end København, Frederiksberg, Odense og Århus) kun er 1 eller 2 ABA-familier, som vil have meget svært ved at arbejde lokalpolitisk i forhold til deres kommune.

Der er i det forløbne år blevet gjort forsøg på at etablere en ny lokalafdeling af ABA-foreningen på Frederiksberg, men det er ikke lykkedes. Der er efterhånden også medlemsbasis for at danne en lokalafdeling på Fyn. Der er således ikke blevet oprettet nye lokalafdelinger i det forløbne år, og der er stadig kun tre lokalafdelinger, der hver især dækker et velafgrænset politisk og administrativt område: Århus Amt, Københavns Amt og Københavns Kommune.

De tre lokalafdelingers størrelse fremgår af nedenstående tabel

Lokalafdeling	Antal medlemmer per maj måned 2006
ABA-forældre i København	46 (i en række tilfælde tæller et forældrepar dobbelt fordi både fader og moder er med)
ABA-forældre i Københavns Amt	18
ABA-forældre i Århus Amt	13

Note: I København er der ikke overensstemmelse mellem antallet af betalende medlemmer og antallet af medlemmer i tabellen.

I Frederiksberg Kommune har ABA-foreningen kendskab til 9 forældre-par, hvoraf 6 er medlemmer. I Fyns Amt har ABA-foreningen 13 medlemmer. Begge steder burde der være basis for at oprette lokalafdelinger af ABA-foreningen. Derimod er antallet af medlemmer i andre amter nok for begrænset til at kunne bære en lokalafdeling.

ABA-forældre i København

Den københavnske lokalafdeling nyder godt af, at 24 børn er i kommunalt ABA-forsøgsprojekt, og at der som et led i forsøgsprojektet afholdes månedlige forældreworkshops, hvor forældre mødes til faglige og sociale arrangementer. Hertil kommer uregelmæssige medlemsmøder, som har politiske emner på dagsordenen. Det politiske arbejde varetages til daglig af ABA-foreningens medlemmer i kontaktudvalgt, som er et samarbejdsorgan mellem foreningen og Københavns Kommune. ABA-foreningen har 6 medlemmer i kontaktudvalget.

I det forløbne år har den største opgave for lokalafdelingen i København været at sikre enten en permanentgørelse eller en fortsættelse af forsøgsprojekterne på hhv. børnehave- og skoleområdet. Eftersom den ansvarlige forvaltning skønnede, at en permanentgørelse ikke var mulig på nuværende tidspunkt (begrundelse: den nationale evaluering afventes), har lokalafdelingen vurderet, at det politiske mål i første omgang må være en fortsættelse af forsøgsperioden, hvilket er lykkedes i og

med en beslutning i det politiske udvalg i maj måned 2006. Forsøgsperioden er nu forlænget til sommeren 2008. Denne beslutning er dog ikke uproblematisk, eftersom det samtidig er besluttet, at der ikke kan optages flere børn i forsøgsperioden og at der ikke vil blive etableret flere ABA-tilbud på specialskoler i Københavns Kommune (der er 3 børn i ABA-tilbud på specialskoler for øjeblikket). ABA-forældre i København har af taktiske grunde støttet forvaltningens forslag til betingelser for forsøgsprojektets forlængelse, men vil snarest forsøge at ændre beslutningen om, at der ikke kan optages flere børn. Problemerne med tilbud til specialskolebørn må løses på anden vis, eftersom det har vist sig umuligt at etablere tilfredsstillende tilbud på specialskoler til ABA-børn.

ABA-forældre i Københavns Amt

Lokalafdelingen i Københavns Amt har i det forløbne år gjort en stor indsats for at få etableret et amtsligt ABA-tilbud i amtet, men det lykkedes ikke at få sat ABA på budgettet for amtets sidste år – 2006. Eftersom amtet nu nedlægges uden eksisterende ABA-tilbud, vil lokalafdelingens fremtidige arbejde rette sig imod de enkelte kommuner. Der er allerede en række kommuner, som har etableret ad hoc tilbud til enkelte børn. Det gælder således Lyngby-Taarbæk, Albertslund og Gladsaxe.

ABA-forældre i Århus Amt

I løbet af 2005 lykkedes det lokalafdelingen i Århus Amt at få sat ABA-tilbud på budgettet for 2006. I et temmelig vellykket samarbejde mellem lokalafdelingen og forvaltningen i Århus Amt blev der etableret 8 faste ABA-pladser i Århus Amt. Det er første gang, at det er lykkedes at få etableret faste ABA-pladser i Danmark – alle andre ABA-tilbud har midlertidig karakter, enten som forsøgsprojekter eller som individuelle tilbud til bestemte børn. Det har imidlertid vist sig vanskeligt at få kommunerne i amtet til at udnytte disse amtslige pladser. Det skyldes, at amtet nedlægges per 1.1.2007, hvorefter kommunerne skal overtage ABA-pladserne både organisatorisk og økonomisk. Selv om der er 9 potentielle ABA-børn i Århus Amt, er det indtil videre kun lykkedes at få visiteret 4 børn til de amtslige pladser (3 i Århus Kommune og 1 i Randers Kommune). I skrivende stund har lokalafdelingen i Århus Amt igangsat en kampagne for at overbevise medlemmerne af det ansvarlige politiske udvalg om, at de bør udnytte også de sidste 4 amtspladser. Udfaldet af denne kampagne er endnu usikkert.

ABAforum

ABAforum har efterhånden udviklet sig fra udelukkende at være et website til at blive et ressourcecenter om anvendt adfærdsanalyse som tilbud til børn med autisme. Blandt de aktiviteter, som ABAforum varetager kan især nævnes følgende:

- redaktion af websitet ABAforum.dk
- undervisning på CVU-Storkøbenhavn på PD-specialmodul om ABA
- planlægning og gennemførelse af workshops og forældrekurser
- produktion af notater og rapporter om anvendt adfærdsanalyse
- individuel rådgivning og vejledning om anvendt adfærdsanalyse
- studierejser til ABA-tilbud i andre lande
- deltagelse i ABA-konferencer

Tabel 1. Brugen af ABAforum.dk, marts 2003 – marts 2006

	Antal artikler på sitet	Gns. antal besøg per dag	Gns. antal hits per dag	Antal unikke besøgende per måned	MBytes downloaded per måned
Marts 2003	454	73	2304	1956	264
Marts 2004	700	131	4419	2637	563
April 2005 (*)	816	133	4929	2444	814
Marts 2006	957	206	6954	3934	1000

*) April er valgt som sammenligningsgrundlag i 2005, fordi påsken det år faldt i marts måned, som derfor giver et skævt billede af trafikken

Websitet ABAforum.dk har fortsat sin gode udvikling i det forløbne år. På alle de indikatorer, der fremgår af tabel 1, er der fremgang. Antallet af unikke besøgende (dvs. besøgende, som ikke tidligere har besøgt ABAforum inden for den samme måned) er steget med 61% og det gennemsnitlige antal besøg per dag (uanset om det er gengangere eller ej) er steget med 55%. Denne forskel i stigningstakt viser, at det ikke kun drejer sig om 'faste kunder', men at ABAforum.dk stadig formår at tiltrække nye besøgende. Antallet af hits per dag (dvs. hvor mange gange der bliver klikket på et link til eller i ABAforum.dk) er steget med 41%, mens mængden af downloaded materiale målt i Mbytes er steget med 23%. Derimod er der kun sket en svag stigning i antallet af artikler på sitet: 17%. På sigt repræsenterer den langsomme vækst i antallet af artikler på ABAforum.dk et problem, eftersom en stadig fornyelse må forventes at være en forudsætning for, at sitet kan blive ved med at tiltrække nye besøgende.

En anden måde at opgøre ABAforums betydning på, er anvende rankinger fra Google. Google opererer med et ranking-system der går fra 0 til 10, hvor 10 er det bedste. Det er dette rankingsystem, der bestemmer i hvilken rækkefølge søgeresultater på Google vises. ABA-forum.dk er nu ranket på niveau 4, hvilket er en tilbagegang på et trin i forhold til sidste år. Men Landsforeningen Autisme er også gået tilbage til niveau 4, og både ABAforum.dk og Landsforeningens websted ligger på niveau med Center for Autisme (også niveau 4). Derimod har Videnscenter for Autisme opretholdt deres ranking på niveau 5. Den gode ranking af ABAforum.dk betyder, at hvis man søger på en række autisme-relaterede søgeord i den danske del af Google – autismebehandling, TEACCH, PECS, ABA – så vil ABAforum.dk komme op som et af de første hits.

Individuel rådgivning og vejledning om anvendt adfærdsanalyse

Selv om ABAforum ikke officielt tilbyder individuel rådgivning og vejledning, så kontaktes ABAforum i stigende grad af både forældre, fagfolk og studerende. Forældrekontakter drejer sig som regel om nydiagnosticerede børn, hvis forældre vil høre om mulighederne for at få etableret et ABA-tilbud til deres barn. Fagfolk kontakter ABAforum for at få information om fx videnskabelig dokumentation, ABA-supervisorer, certificering af ABA-fagfolk og minimumskvalifikationskrav til ABA-fagfolk. Studerende henvender sig for at få litteraturhenvisninger og for at få vejledning på opgaver

Studierejser

ABAforum har i 2005 gennemført en studierejse til Irland, hvor 3 ud af i alt 8 ABA-skoler blev besøgt. I Irland er børn i ABA-behandling ikke enkeltintegreret i dagtilbud, men samlet i specialtilbud, der omfatter børn fra 3 år og opefter. En sådan organisering giver nogle fordele, men også ulemper. Studierejsen gav indtryk af en meget levende adfærdsanalytisk fagmiljø og en effektiv og aktiv forældreorganisering.

Konferencedeltagelse

ABAforum har i 2005-06 haft repræsentanter til faglige konferencer i Belfast og Dublin, hvor der er blevet fremlagt både forskningsmæssig og erfaringsmæssig dokumentation.

Bevillinger til ABAforum og ABA-foreningen

Den nedenstående bevillingsoversigt dækker bevillinger, som ABAforum eller ABA-foreningen har modtaget eller anvendt siden den sidste formandsberetning – dvs. i perioden 2005-06. Ud over de nævnte bevillinger har der været ansøgt om midler til et forældrekursus fra Socialministeriets Handicap-pulje (som resulterede i et afslag) og om midler til videoproduktion fra hhv. Undervisningsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet – begge de to sidstnævnte ansøgning afventer afgørelser.

Som det fremgår, modtager ABA-foreningen og ABAforum relativt store bevillinger, som beløbsmæssigt langt overstiger medlemskontingentet i ABA-foreningen, der kun beløber sig til 24.000 kr for 2005. Det har således vist sig relativt let at skaffe penge til igangsættelse af nye aktiviteter og projekter, mens det faktisk er et større problem at få brugt pengene, fordi det forudsætter at aktiviteterne og projekterne realiseres inden for en tidsfrist, hvilket kræver en ganske betragtelig arbejdsindsats.

Det er et problem, at det ikke længere er muligt at få driftstilskud fra Socialministeriets puljer. Der kan nu kun søges om støtte til projekter, og selv om ABAforum.dk på den måde kan få medfinansieret en del af aktiviteterne, så gives der altså ikke støtte til den daglige drift. Det er et umiddelbart problem for ABAforum.dk, som jo ikke har indtægter fra medlemskontingenter, men det kan på sigt også blive et problem for ABA-foreningen, hvis der opstår et misforhold mellem medlemskontingenter og udgifter til foreningens drift. Det kan derfor blive nødvendigt at indføre indtægtsdækket virksomhed i ABAforum – dvs. generere et overskud på enkelte arrangementer, som til gengæld kan anvendes til driftsformål. I ABA-foreningen er løsningen på disse problemer, at lokalforeningerne konsekvent søger om § 115-støtte til lokalafdelingens aktiviteter og drift, og at der indgås en aftale om, at en vis procentdel af § 115-bevillinger administreres af ABA-foreningen. § 115 i Serviceloven vedrører økonomisk støtte til frivilligt socialt arbejde. ABA-foreningen i København har for året 2006 modtaget 70.000 kr. i støtte fra Københavns Kommune.

Bevillingsgiver	Formål	Bevillings-haver	Bevillings-beløb
Solarfonden Udvikling og gennemførelse af et forældrekursus i	Udvikle og gennemføre et forældrekursus i ABA	ABA foreningen	50.000 kr

ABA			
Ministeriet for Videnskab	To antologier: Inklusionserfaringer fra USA samt ABA metoder til sprogudvikling og læsning	ABA Forum	147.500 kr
Socialministeriet Tips- og Lottopuljen til særlige sociale formål 2005/06	A/ 1. Workshop med Ron Leaf om problemadfærd 2. workshop med Patricia Krantz og Lynn McClannaghan om 'activity schedules' og 'incidental teaching' B/ Etablering af udlån af træningsmateriale og specialiserede ABA-lærebøger	ABA-foreningen & ABA-forum	30.000 kr
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU)	Konference om evidens: støtte til honorarer til foredragsholdere og dækning af rejseudgifter	ABAforum	81.000 kr
Københavns Kommunes Familie- og Arbejdsmarkedsudvalg	Økonomisk støtte til frivilligt socialt arbejde, Lov om social service § 115 A/ Forældreworkshop B/ Tema-workshop C/ Drift af lokalafdeling	ABA-forældre i København	70.000 kr.
Socialministeriet Puljen til uddannelse, kurser m.v. for frivillige inden for det sociale felt	Grundkursus for frivillige, der rådgiver og formidler information til familier til børn med autisme	ABA-foreningen	32.000 kr.

Uddannelse og efteruddannelse

Blandt pædagogstuderende er der for tiden en stor interesse for anvendt adfærdsanalyse. Både i år og sidste år har der været relativt mange studerende, som har skrevet bachelor-opgave om ABA-behandling til børn med autisme. Disse studerende har i vid udstrækning anvendt ABAforum.dk, som kilde, men har også fået personlig vejledning og supplerende materialer fra ABAforums redaktionsmedlemmer. De studerendes spørgsmål har understreget behovet for en lærebog om adfærdsanalytisk pædagogik på dansk. Selv på engelsk kan det være vanskeligt at finde relevante lærebøger, som de studerende kan læse. Internationalt findes der tre typer af ABA-specifik litteratur. For det første generelle lærebøger i adfærdsanalytisk psykologi og metodik, som ikke er specielt orienteret imod børn med autisme. Disse lærebøger er ofte svært tilgængelige sprogligt og forudsætter psykologisk viden og fagsprog, som danske studerende ikke er i besiddelse af. For det andet de såkaldte generelle curriculumbøger, som handler om børn med autisme og som kombinerer

anvisninger på metodik og indhold. Disse bøger er klinisk orienterede – enten til forældre eller til fagfolk, og er alt for detaljerede til studerende, der i stedet på specifikke øvelser har brug for et overblik over metodikker og curriculum. Endelig er der de specifikke curriculum-bøger, som behandler enkelte interventionsområder ud fra en adfærdsanalytisk synsvinkel – fx søvnforstyrrelser, sprogudvikling, renlighedstræning, kommunikation og initiativ, PECS m.v. Disse er alt for specifikke og snævre i deres fokus til pædagogstuderende, der hellere vil skrive generelt om forskellige behandlingsformer end fokuserer på specifikke indsatsområder.

ABA-specialmodul på Pædagogisk Diplomuddannelse

I et samarbejde mellem ABAforum.dk, Københavns Kommune, CVU Storkøbenhavn og Videnscenter for Autisme er der tilrettelagt en særlig ABA-efteruddannelse for pædagoger og lærere. Efteruddannelsen består af et særligt ABA-specialmodul som en del af den Pædagogiske Diplomuddannelse i Specialpædagogik. ABA-modulet tager udgangspunkt i standardmodulet Specifikke og gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Ved at følge ABA-specialmodulet får man mulighed for både at tage en moduleksamen på den Pædagogiske Diplomuddannelse og at blive junior-certificeret som ABA-pædagog efter standarder udviklet af The Lovaas Institute of Early Intervention (LIFE). Certificering forudsætter dog, at man sideløbende med efteruddannelsen modtager supervision fra et autoriseret supervisionscenter.

Formålet med den ABA-specifikke del af uddannelsen er

- give de studerende en indsigt i det teoretiske grundlag for anvendt adfærdsanalyse samt blive i stand til at kunne placere ABA i en kritisk teorihistorisk ramme og kunne identificere forskellige adfærdsanalytiske 'skoler'
- give de studerende indsigt i, hvordan en evidensbaseret pædagogisk behandling og metode kan praktiseres
- give indsigt i det forskningsmetodiske grundlag for ABA samt hvordan praktisk adfærdsanalytisk arbejde kan databehandles og analyseres
- at give de studerende muligheder for at indramme og kritisk vurdere adfærdsanalysen set i forhold til andre specialpædagogiske metoder til autismespektrumtilstande

For at blive optaget på ABA-specialmodulet skal man dels være beskæftiget som pædagog eller lærer i et superviseret og intensivt ABA-tilbud til børn med autisme, og dels skal man opfylde de sædvanlige kriterier for optag på den Pædagogiske Diplomuddannelse – dvs. en mellemlang videregående uddannelse (lærer, pædagog eller tilsvarende), samt mindst to års relevant erhvervs erfaring indenfor området efter bestået grunduddannelse. Der kan dog søges om dispensation for optagelseskravene.

Undervisere er psykologer fra ABA-supervisionscenteret NOVA, redaktører af ABAforum samt specialister i neuropsykologi, kognitiv adfærdsterapi, TEACCH og medarbejdere fra Videnscenter for Autisme.

15 pædagoger har i februar 2006 afsluttet deres efteruddannelse som ABA-pædagoger. De studerende, der alle i forvejen er uddannede som enten pædagoger eller lærere, har sideløbende med uddannelsen skullet passe deres fuldtidsarbejde som pædagoger for børn i intensive adfærdsanalytiske interventioner. Halvdelen af de nyuddannede ABA-pædagoger er ansat i Københavns Kommunes ABA-forsøgsprojekter på førskole- og skoleområde, mens den anden halvdel er ansat i ABA-projekter andre steder i landet. De studerende har sideløbende med

efteruddannelsen modtaget supervision fra enten NOVA eller supervisionscentrene TIPO og Nordisk Atferdsklinik.

De studerende har afsluttet efteruddannelsen med en skriftlig opgave med et selvvalgt problemfelt fra deltagernes egen ABA-praksis. I opgaven har de studerende skullet demonstrere evne til selvstændigt at identificere og bearbejde et problemfelt indenfor modulets indhold. De pædagoger, der har gennemført efteruddannelsen og som modtager supervision fra et autoriseret supervisionscenter, har siden skulle bestå en ABA-specifik praktisk og teoretisk prøve for at opfylde kravene til at blive junior-certificeret (certificering på niveau I) som ABA-pædagog efter standarder udviklet af The Lovaas Institute of Early Intervention (LIFE).

Der er startet et nyt hold studerende i februar 2006 og de afslutter deres uddannelse til december 2006. Der forventes at starte et tredje hold i februar 2007.

Uddannelse af de første danske ABA-supervisorer

De supervisorer, der arbejder i Danmark, har indtil videre alle været ansat i norske supervisionscentre, men der er planer, som i løbet af relativ kort tid vil betyde, at danske myndigheder sandsynligvis bliver i stand til at ansætte deres egne supervisorer.

De københavnske ABA-pædagoger, der har bestået certificering på niveau I vil i løbet af efteråret 2006 få tilbudt at deltage i en videregående studiekreds, som med tiden kan føre til certificering på niveau II, hvilket giver supervisionskompetence under forudsætning af, at supervisionen sker under kvalitetskontrol fra en klinisk psykolog med ABA-efteruddannelse. Det er planen at Københavns Kommune vil uddanne et mindre antal supervisorer.

I Århus Amt er det planen, at en psykolog tilknyttet Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital skal efteruddannes til at varetage supervision af amtets ABA-tilbud. Når amtet nedlægges den 1.1.2007, overgår Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital – og ABA-supervisionsopgaven – til den kommende region Midtjylland.

Særlige aktiviteter

Pjece og foldere

ABA-foreningen og ABAforum har i fællesskab udgivet en 50-siders pjece, som i meget lettilgængelig form forklarer om formål og indhold i ABA-behandlinger og som fremhæver fordele og ulemper ved en så intensiv og dyr behandlingsform. Første oplag af denne pjece er udsolgt og den er blevet genoptrykt i 1000 eksemplarer. Salget af denne pjece går temmelig langsomt, men den finder bred anvendelse som materiale til politikere, forvaltere og fagfolk, når disse skal informeres om ABA-behandlinger. Lokalfdelingerne af ABAforeningen har mulighed for gratis at rekvirere eksemplarer af pjecen når formålet er politiske arbejde til fordel for offentligt finansierede ABA-tilbud.

Fagligt landsmøde 2005

I september 2005 afholdt ABA-foreningen et landsdækkende arrangement for familier, der har eller ønsker at have børn i ABA-behandling, og fagfolk, som til daglig arbejder med ABA. Formålet med weekenden var primært socialt og netværksstærkende, men bød også på faglige oplæg: Et praktisk orienteret oplæg om den konkrete intervention i forhold til et barn med Aspergers Syndrom, et mere teoretisk orienteret oplæg om de sproglige vanskeligheder, der ses ved autisme, et oplæg om ABAs historie og et oplæg om det store københavnske ABA-projekt set fra en træningsleders side.

Der er planlagt et nyt fagligt landsmøde i juni 2006 – denne gang i sammenhæng med foreningens generalforsamling. De faglige landsmøder udspringer egentlig af en tradition som går tilbage til 2003, hvor der for første gang blev afholdt et sommermøde for ABA-familier. Første sommermøde blev afholdt ved Kalundborg – året efter mødtes ABA-forældre på Møn. Ved de første sommermøder deltog kun en håndfuld ABA-forældre – ved det faglige landsmøde i 2005 var der 80 deltagere.

Videoproduktion

ABAforum og ABA-foreningen er gået sammen med Filmkompagniet fra Århus om at producere en videofilm om ABA-behandling i Danmark. Der er skrevet en synopsis til filmens indhold og en redegørelse for dens formål. Der vil være tale om en undervisningsfilm, som kan bruges i undervisning af fagfolk og forældre. Det samlede budget for filmen er på noget over 400.000 kr. Der er ansøgt om midler fra Undervisningsministeriet og fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet. I begge tilfælde afventes svar. Der vil desuden blive ansøgt om midler fra en række private fonde. For at befordre bevillingen af støtte fra de nævnte ministerier og fra private fonde har vi bedt Videnscenter for Autisme om at give en skriftlig anbefaling af, at en sådan film bliver produceret. Selv om Videnscenteret tidligere har givet sådanne anbefalinger til film om tidlig indsats og om *Autisme og skolen – pædagogisk praksis, Børn og autisme - om tidlig indsats* samt *Tidlige tegn på autisme*, så har Videnscenteret ikke ønsket at støtte produktionen af en ABA-film med en anbefaling.

Evalueringer af ABA-tilbud i Danmark

Der er igangsat to evalueringer af ABA-tilbud i Danmark. Den ene er en mindre evaluering af 2 ABA-skolebørns tilbud i Odense Kommune. Denne evaluering gennemføres af *CEPS - Center for evaluering af psykiatri og socialt arbejde fra Århus*. Vi har for øjeblikket ingen nærmere oplysninger om denne evaluering, men forældrene til de to ABA-børn i Odense er medlemmer i foreningen.

Den anden evaluering kaldes ETIBA (Evaluering af TræningsIndsats for Børn med Autisme), og den er bestilt af Socialministeriet og gennemføres af Marselisborgcenteret i samarbejde med AFK. Der er tale om en national evaluering, hvor 4 modeller for tilbud til børn med autisme sammenlignes:

- ABA-tilbud, hvor børn er enkeltintegreret i almindelige børnehaver
- Enkeltintegreret tilbud uden ABA
- Specialbørnehave for børn med autisme
- Specialbørnehave for børn med forskellige handicaps

Data består af psykologiske og intelligensmæssige tests, spørgeskemaer, interviews med forældre og fagfolk, økonomiske data samt pædagogiske observationer i børnehaverne. Der er nedsat en følgegruppe, hvor der sidder repræsentanter for ABA-foreningen, Landsforeningen Autisme, Amdsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Videnscenter for Autisme, Socialministeriet, Københavns Kommune. Der er desuden en ressourcegruppe med fagfolk fra University of Newcastle, University of London, Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital, Ålborg Universitet, Danmarks Pædagogiske Universitet samt Videnscenter for Autisme.

Der er mange og store metodiske problemer i denne evaluering – problemer, som er blevet påpeget skriftligt af ABA-foreningen gentagne gange. Det alvorligste er

- Børnene er ikke blevet psykologisk og IQ-testet inden behandlingen er gået i gang men i flere tilfælde op til et år efter starten på behandlingen, hvilket resulterer i korte observationsperioder, og evalueringen vil ikke omfatte børnenes samlede udvikling.
- Der indgår kun observationer af 2-3 børn fra hver model, hvilket giver et ikke-repræsentativt billede.
- Spørgeskemaundersøgelsen er ikke blevet pilot-testet af forældre til børn med autisme og rummer mange uhensigtsmæssige spørgsmål, og nogle væsentlige områder – bl.a. børnenes problemadfærd – spørges der slet ikke til.

ABA-forældre i København har været meget i tvivl om det hensigtsmæssige i overhovedet at deltage i evalueringen. I en periode tilbageholdt en stor del af forældrene deres samtykkeerklæringer til deltagelsen i et forsøg på at påvirke evalueringsdesignet i en mere forsvarlig retning, men det er kun lykkedes delvist.

Evalueringen har indtil videre resulteret i et midtvejsnotat, som er skrevet til Københavns Kommune. Dette notat bekræfter de værste anelser om evalueringens manglende seriøsitet og kvalitet.

Relationer til det etablerede autismemiljø i Danmark

Siden den sidste beretning er der sket væsentlige forværringer i forholdet mellem ABA-miljøet og det etablerede autismemiljø i Danmark:

- 1) Styregruppen for Videnscenter for Autisme har vedtaget en udtalelse om ABA, hvori de skriver, at de ikke kan anbefale ABA-behandlinger, og hvori det forskningsmæssige grundlag for anvendt adfærdsanalyse problematiseres.
- 2) Videnscenter for Autisme, Landsforeningen Autisme samt Samrådet af specialskoler for børn med autisme har i fællesskab udsendt en National Autisme Plan, som beskriver ”best practice” inden for autismeområdet. ABA er slet ikke nævnt i denne nationale autismeplan.
- 3) De samme institutioner og organisationer har åbnet en web-baseret autismeportale, hvor ABA heller ikke figurerer.
- 4) Videnscenter for Autisme har fjernet næste alle muligheder for at søge på deres web efter artikler om ABA. En søgning efter ABA resulterer nu kun i Styregruppens negative udtalelse om ABA.

Denne blacklistning af ABA – som er suppleret med censur, som forhindrer ABA-miljøet i at komme til genmæle i fx Autismebladet og Landsforeningens blad – har været ventet længe. Den er et resultat af en alliance mellem Landsforeningen Autisme, Samrådet af specialskoler for børn med autisme samt fagfolk fra amternes specialrådgivning. Baggrunden for denne offensiv imod ABA skal findes i følgende forhold:

- Frygt for at det stigende antal dyre ABA-tilbud resulterer i, at andre tilbud til børn med autisme kommer til at spare, og at ABA-tilbud dermed går ud over andre børn med autisme
- Den kommunale strukturreform, som opfattes som en trussel imod amtslige specialpædagogiske institutioner, og hvor ABAs prioritering af enkeltintegration og lokale tilbud opfattes som en støtte til kommunernes interesse i at få nedlagt de amtslige institutioner.

- En historisk betinget uvilje imod ”adfærdsmodifikation”, som forældre i Landsforeningen og fagfolk mener at kende fra tiden før den strukturerede pædagogik blev indført i Danmark

ABA-foreningen og ABAforum har i fællesskab skrevet et svar på Styregruppens udtalelse. Dette svar findes i to versioner – en lang akademisk orienteret version og en kortere, mere populær version. Begge dele skal trykkes og distribueres til autismemiljøet i Danmark. Desuden er der udarbejdet en nyhedsbrev af ABAforum, som vil blive distribueret til abonnenterne på nyhedsbrevet.

Det er endnu for tidligt at vurdere skadevirkninger af de ovennævnte initiativer. Men der er allerede set en tendens til, at de store kommunale enheder – indtil videre Københavns Kommune og Århus Amt – som har skullet tage stilling til ABA efter udsendelsen af Styregruppens udtalelse, ikke lader sig påvirke i negativ retning, men opfatter udtalelsen som en naturlig del af en handicappolitisk diskussion. Derimod er der fare for, at mindre enheder – fx enkelte kommuner – hvor der i forvejen er faglig modvilje eller økonomiske betænkeligheder ved ABA, vil bruge udtalelsen som en yderligere begrundelse for at afvise ønske om ABA-tilbud.

Status for lovgivning m.v. omkring ABA-behandlinger

Struktur- og finansieringsreform

Der har været meget opmærksomhed omkring konsekvenserne af strukturreformen for handicappede børn. Der har derimod været mindre opmærksomhed omkring den finansieringsreform, som er gennemført som en konsekvens af amternes nedlæggelse. Det bliver i meget høj grad finansieringsreformen, som kommer til at bestemme de fremtidige muligheder for at få gennemført beslutninger om offentlige ABA-tilbud, fordi det er finansieringsreformen, der bestemmer kommunernes økonomiske motivation for at iværksætte tilbud, der er dyrere end standardtilbud.

Der er mange medlemmer af ABA-foreningen, som har haft dårlige erfaringer med amterne og som har set frem til, at kommunerne får det samlede ansvar for tilbud til børn med handicap. Kommunen er tættere på borgerne og det er lettere at komme i kontakt med og påvirke de lokale beslutningstagere end de amtslige beslutningstagere. Der er blandt mange ABA-forældre en forventning om, at kommunalstrukturreformen vil resultere i, at ønsket om at børn med autisme kan enkeltintegreres bedre kan realiseres i de nye storkommuner, som vil have en forståelse for at sætse på lokale løsninger frem for de nuværende, amtslige centrale specialinstitutioner- og skoler.

Men strukturreformen indebærer også en finansieringsreform, som på afgørende vis kan påvirke kommunernes muligheder og interesse i at etablere ABA-tilbud, og som på sigt kan komme til at fungere som en effektiv stopklods for kommunernes lyst til at eksperimentere med mere intensive og dyrere tilbud til børn med autisme. Det skyldes, at finansieringsreformen betyder, at hele det økonomiske ansvar nu placeres på kommunerne og at statsrefusionsordningerne forsvinder.

Som et led i finansieringsreformen bliver der nu fjernet 3 af de økonomiske instrumenter, der i dag udjævner forskelle mellem borgerne rundt omkring i landet: statens særlige cigarkasser, amternes checkhæfter og kommunernes borgmesterkædetillæg (= grundtillæg). Samtidig bliver det kommunale bloktilskud omlagt, således at det fremover bliver tildelt alene efter indbyggertal.

De to instrumenter, som tidligere er blevet anvendt til udligning på det sociale område, forsvinder begge helt med reformen. Det drejer sig om statens cigarkasser og om amternes checkhæfter. Cigarkasserne hedder i virkeligheden særordninger og består af en række direkte statstilskud, som kommunerne tidligere kunne få andel i – fx til de dyre § 16-pladser til børn med handicap på børnehaveområdet. Statsrefusionen blev indført som et resultat af den grundtaksfinansiering, der blev indført omkring år 2000. Grundtaksmodellen betød at kommunerne kom til at betale en langt større del af udgifterne til børn med handicap selv. Og derfor oprettede staten en cigarkasse med penge til kommuner, der i høj grad blev ramt af den omlægning. Man valgte i den forbindelse at fordele pengene efter hvor store udgifter de enkelte kommuner reelt havde på området i året 2002. Hvad enten kommunerne herefter har hævet eller sænket servicen har de altså i årene derefter fået fordelt hjælpen fra staten efter den samme brøk. Man har altså brugt et frosset øjebliksbillede som målestok for, hvor forskellige behov kommunerne har for at hjælpe netop disse befolkningsgrupper. Den samlede udligning er over 10 mia. kr. målrettet netop de kommuner, der har flest handicappede eller udsatte børn, og her udgør cigarkasserne det største udligningsinstrument, sin betynder, at det for en kommune er økonomisk overkommeligt at oprette § 16-pladser til børn med handicap. Statsrefusionen udligner ikke efter hvem der tjener mindst, men efter hvem der har de største behov. Med finansieringsreformen fra den 1.1.2007 bliver cigarkasserne nedlagt og pengene i stedet fordelt jævnt ud over landet som en del af bloktilskuddet. Hver kommune får altså lige mange penge til at gøre godt med over for hver enkelt borger, hvad enten de tidligere fik den målrettede støtte eller ej.

Afskaffelsen af amternes checkhæfter: Når det gælder udgifter til sygehusvæsen, handicappede og tunge sociale sager med børn, så betaler amterne i dag størstedelen af regningen. Og amterne betaler vel at mærke uanset, i hvilken kommune den enkelte borger bor. Inden for det enkelte amt bliver udgifterne på den måde udlignet 100% kommunerne imellem. Og det er ikke småpenge amternes checkhæfter på den måde flytter rundt mellem kommunerne. I de kommuner, hvor borgerne trækker mest på amterne, bruger amterne 8 gange så mange penge som i de kommuner, hvor borgerne trækker mindst på amterne. Denne betydelige udligning kommunerne imellem falder også bort, når kommunalreformen træder i kraft den 1.1.2007. Kommunerne skal selv til at betale de fulde beløb. Til gengæld får de så lov til at opkræve den del af amtsskatten, der i dag ligger over 8 procent. Det betyder endnu engang, at de penge, som amterne i dag målrettet tildeler til borgere efter behov, i fremtiden bliver fordelt – ikke jævnt – men efter indkomstgrundlag ud over landets kommuner.

Med udligningsreformen forsøger partierne at rette op på skævhederne ved at hæve udligningsprocenten fra 45 til 58 både når det gælder indtægter og udgifter. Men selv om de sociale udgiftskriterier også får hævet deres del af udligningen fra 20 til 30%, så lykkes det langt fra at rette op på de uligheder, som afskaffelsen af amternes checkhæfter efterlader. Det skyldes bl.a. at de udgifter, som amterne i dag betaler, stort set ikke indgår i den nye udligningsmodel – her er det i stedet beskæftigelsesindsatsen, boligstøtte og førtidspension, der vejer tungest. Det er umuligt i dag at sige, hvor stor den fremtidige udligning bliver, når det specifikt gælder udgifterne. Mens den nuværende udligningsordning deler regnestykket op i indtægter, udgifter og bloktilskud, så blander den kommende nettoudligning tallene sammen til et samlet resultat for hver enkelt kommune. Det er umuligt at skelne tallene fra hinanden, og derfor kan man ikke udskille udligning af udgifter. Sammenlignet med det nuværende system bliver udligningen af udgifter formodentlig langt mindre end den er i dag. Alene afskaffelsen af de 10 mia. kr. i cigarkassepenge overstiger langt den nye samlede udligning af både indtægter og udgifter. Den nye reform udligner altså i højere grad indtægter og i mindre grad udgifter. Det vil motivere kommunerne til at bruge penge med omhu. Reformen skal give kommunerne et større incitament til at opfinde bedre og billigere måder at imødekomme de behov, som borgerne i de enkelte kommuner har.

Indenrigsministeren har afvist et forslag fra de Samvirkende Invalideorganisationer om at oprette et nyt cigarkassesystem for at hjælpe kommuner med særligt store udgifter til borgere med handicap. Det er der indført en overgangsordning, som indebærer, at i årene 2007-2009 vil der være en delvis statslig refusion på 25 % af den del af udgiften pr. plads, som hhv. ligger over 0,4, 0,5 og 0,6 mio. kr. Efter 2009 er der ingen refusion for en udgift pr. plads under 0,8 mio. kr. I forhold til den nugældende statsrefusion på 50% af kommunale udgifter til børn med handicap, der ligger ud over grundtaksten (som på ca. 320.000 kr. pr. år pr. førskolebarn og ca. 407.000 kr. pr. skolebarn), så er overgangsordningen betydelig mindre gunstig for kommunerne. Målet er altså, at de nye og større kommuner gradvist skal være fuldt økonomisk ansvarlige, så de i højere grad end i dag selv betaler større sociale udgifter og selv høster frugterne, når det lykkes at bringe dem ned.

Resultatet af disse mange ændringer bliver i al fald, at hvor det for en kommune tidligere kunne lade sig gøre at oprette en § 16-plads til et ABA-barn for en pris, der kun var lidt dyrere end en almindelig børnehave- eller vuggestueplads (pga. statsrefusion og fordi amterne betalte udgifter over grundtaksten), så skal kommunerne nu bære den fulde udgift. Når det drejer sig om ABA-pladser til førskolebørn taler vi om enhedspriser på mellem 600.000 og 750.000 kr. om året. Selv om kommunerne med finansieringsreformen får større skatteindtægter, så vil alene de meget høje enhedspriser modvirke oprettelse af ABA-tilbud. Selv om kommunerne selv har argumenteret for, at de amtslige tilbud skal placeres tættere på borgerne og der heri kan ligge en lovning på, at børn med autisme i højere grad kan blive integreret med almindelige børn, så ligger der i udgiftsniveauet også en effektiv bremse for at en sådan integration bliver gennemført på et fagligt forsvarligt grundlag – dvs. med tilstrækkelig pædagogisk støtte, med supervision og med inddragelse af forældrene.

Joi Bay
25.5.2006